

PREPORUKE

Hrvatskog društva za školsku i sveučilišnu medicinu (HDŠSM)

Hrvatskoga liječničkog zbora

O ORGANIZACIJI RADNIH PROCESA U PERIODU OD 4.5.DO 31.8.2020.

1. OPĆE UPUTE – Podložno promjeni ovisno o uputama za zdravstveni sustav na primarnoj razini

1.1. ORDINACIJE

- Imena liječnika i medicinskih sestara s kontaktima (i njihovim zamjenama) te radno vrijeme navesti na jasno vidljivim mjestima na vanjskim vratima domova zdravlja (ili drugih ustanova) u kojima su smještene ambulante, ulaznim vratima ambulanti, ulaznim vratima škola (ako je moguće), i internetskim stranicama zavoda i škola (ako je moguće).
- Ordinacije trebaju biti opremljene s dezinficijensima za radne površine i podove, dezinficijensima za ruke, tekućim sapunom, papirnatim ubrusima.
- Kvake i radne površine dezinficiraju više puta dnevno, a obavezno prije i nakon smjene.
- Provjetravanje je obavezno nakon svakog pacijenta minimalno 10 minuta.
- Maksimalno izbjegavati boravak u čekaonici (pacijenti ulaze izvana, na termin, direktno u ordinaciju).
- Između smjena je obvezna pauza od jednog sata za dodatno provjetravanje prostora te dezinfekciju kvaka i radnih površina.

1.2. DJELATNICI obavezno nose:

- Kompletna uniforma (mijenjati najmanje 1x/tjedno) – podrazumijeva potpuno preodijevanje u kostime (kute, hlače, majice koje se koriste samo na poslu). Optimalno bi bilo razdvojeno odlagati odjeću u kojoj se došlo na posao i radnu odjeću, ako je moguće.
- Maske (prema uputama službi za zaštitu na radu)
- Rukavice za svakog pacijenta
- Zaštitu za oči (naočale ili vizir)

1.3. PACIJENTI I PRATNJA

- Mjerenje temperature beskontaktno u čekaonici (ili na ulazu u ustanovu, ako je tako organizirano) i pacijentu i pratnji – febrilni i s respiratornim tegobama neće biti primljeni (oglasiti upozorenja da jedino zdravi pristupe pregledu)
- Obavezna dezinfekcija ruku prije ulaska u ordinaciju
- O uputama o potrebi pridržavanja mjera zaštite (da febrilni i s respiratornim tegobama neće biti primljeni, da će ispunit izjavu da nisu prema svom saznanju bili u riziku, da smije samo jedan roditelj biti u pratnji, da moraju doći točno u termin i ne zadržavati se, koliko traje pregled i slično) obavijestiti sve naručene na preglede
- Prethodno ulasku u ambulantu ispunjavaju izjavu o riziku od zaraze korona virusom (Izjava u prilogu)

2. OBIM I SADRŽAJ RADA

Rad u ambulantomu potrebno je organizirati sukladno uputama i mjerama zaštite HZJZ-a. Plan i program mjera zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja provodi se sukladno mogućnostima poštivanja mjera i uputa nadležnih tijela.

HDŠSM je svjesno da je sasvim opravdano da će se dati prioritet preventivnim aktivnostima koje su ovog trenutka neodgodive, što može imati za posljedicu sveukupno smanjenje broja aktivnosti, odnosno mjera i postupaka iz Plana i programa mjera. O svim navedenim promjenama s razine Službi za školsku medicinu treba obavještavati i koordinirati na razini zavoda.

Napominjemo:

Ako dio pregleda nije učinjen jer nije bilo moguće (prvenstveno jer pacijent ne surađuje, nema relevantne dokumentacije, potrebna je dodatna pretraga, ili drugo), a to je ključno za donošenje odluke ili davanje mišljenja, tada će liječnik napisati zašto to nije mogao učiniti i potpisati uz napomenu što treba učiniti i zašto.

Uzimajući u obzir prioritete i vodeći računa da realan rizik od zaraze postoji i dalje, HDŠSM prepoznaje hitnost provedbe pojedinih aktivnosti do 31.8. pa se na njih dodatno osvrćemo:

2.1. POTVRDE ZA UPIS NA FAKULTETE o ispunjavanju zdravstvenih zahtjeva

Sukladno trenutnoj epidemiološkoj situaciji i preporučenom načinu rada predlažemo postupak donošenja mišljenja o zdravstvenim i psihofizičkim sposobnostima prilagoditi na sljedeći način:

1. Pacijent ispunjava Upitnik, koji uz vrlo detaljne anamnestičke podatke i cjepni status, sadrži i potpis studenta o točnosti podataka koje daje i zamjenjuje anamnezu u neposrednom kontaktu. (*Upitnik za studente u prilogu*)
2. Uz Upitnik pacijent prilaže presliku cjepnog statusa, recentne medicinske dokumentacije ukoliko boluje od kronične bolesti, te Rješenje o tjelesnom oštećenju, Rješenje o primjerenom programu obrazovanja i Odluku o polaganju ispita državne mature uz prilagodbu ispitne tehnologije ukoliko ista postoje.
3. Pacijent je dužan dostaviti Obrazac potvrde za studij (preuzeti s mrežnih stranica sastavnice visokog učilišta gdje je objavljen natječaj za upis 2020./21.)
4. Dokumentacija navedena pod 1., 2. i 3. dostavlja se e-poštom prije dolaska u termin pregleda
5. Liječnik će prethodno pregledu uvidom u dostavljenu dokumentaciju omogućiti kraće vrijeme boravka u ambulanti

(Trajanje pregleda max 10 min, Preporučeno naručivanje pacijenata na 30 min radi dezinfekcije i prozračivanja).

2.2. POTVRDE ZA UPIS U SREDNJE ŠKOLE prema Jedinstvenom popisu zdravstvenih zahtjeva za upis u srednje škole

HDŠSM smatra da se ovaj postupak provodi uvidom u dostupnu dokumentaciju (preventivni zdravstveni karton, nalaz sistematskog pregleda u 8. razredu ako je proveden, ako je potrebno dodatna dokumentacija koju roditelji šalju e-poštom). Iznimno, prema potrebama i indikaciji koju postavlja liječnik, naručuje se pacijenta na pregled sukladno mjerama zaštite. Mišljenje se izdaje na propisanom obrascu i sukladno dokumentu MZO „Jedinstveni popis zdravstvenih kontraindikacija srednjoškolskih obrazovnih programa u svrhu upisa u i. razred srednje škole“.

2.3. SISTEMATSKI PREGLED DJETETA PRIJE UPISA U PRVI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE

Napominjemo da se u ovom dijelu HDŠSM osvrće na mjeru zdravstvene zaštite, a ne na sam upisni postupak koji je definiran Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i pripadajućim Pravilnicima. Upisni postupak će definirati Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH, i ukoliko ne bude derogiranja postojeće zakonske regulative školski liječnici će se sukladno uputama i mjerama uskladiti da sudjeluju u Stručnim povjerenstvima škola i upravnih odjela za odgoj i obrazovanje.

Ovdje ćemo se osvrnuti na mjeru 1.8.1.1. Sistematski pregled djeteta prije upisa u prvi razred osnovne škole.

HDŠSM smatra da se čak i u najpovoljnijim okolnostima, a uz praćenje mjera zaštite navedenim na početku dokumenta, pregledi neće moći obimom niti sadržajem uspjeti provesti na uobičajen način:

„Sadržaj i način provođenja liječničkog pregleda provodi se prema metodologiji stručno usuglašenoj u Hrvatskom društvu za školsku i sveučilišnu medicinu, a obuhvaća: uzimanje anamneze i heteroanamneze, uvid u dosadašnju medicinsku dokumentaciju i nalaz stomatologa, cjelovit somatski pregled, utvrđivanje psihomotornog razvoja, socijalne i emocionalne zrelosti, urin, Hb.“

HDŠSM smatra stručno opravdanim učiniti modifikaciju organizacije i provedbe pregleda uz obvezu pregleda sve djece dorasle za upis.

- u vremenskom razdoblju do 31.08.2020. (poželjno do 31.7. zbog povjerenstava škola i Upravnih odjela za odgoj i obrazovanje)
- modifikaciju pregleda Predlažemo u vidu:
  - a) **Obavijest o pregledu** navesti na jasno vidljivim vanjskim vratima domova zdravlja, ulaznim vratima ordinacija, ulaznim vratima škola (ako je moguće), i internetskim stranicama zavoda i škola (ako je moguće).

Obavijest sadrži:

    - Imena liječnika i medicinskih sestara s kontaktima (i zamjenama) te radno vrijeme s napomenom da se obzirom na specifičnu epidemiološku situaciju prethodno (telefonski) treba najaviti
    - Internetsku stranicu zavoda gdje se nalaze **Upute o provedbi**
  - b) **Upute o provedbi** trebaju sadržavati:
    - Način i vrijeme na koji se mogu naručiti na pregled (mailom, telefonom, preko aplikacije) Narudžbe neposrednim kontaktom nije uputno raditi!
    - Vrijeme kada će biti odgovaramo na e-mail poruke (npr. svaki radni dan od 13-15 sati, u roku do 24 sata radni dan ili drugačije....) i telefonske pozive radi dodatnih informacija
    - Popis dokumentacije koju je potrebno dostaviti e-poštom 3 dana prije termina pregleda:
      - Upitnik s anamnestičkim podacima koji ispunjava roditelj (*Upitnik za roditelje u prilogu*)
      - Preslike cjepne iskaznice ili ispis cijepljenja iz pedijatrijskog kartona
      - Popis dodatne dokumentacije ukoliko postoji (povijest bolesti u slučaju kroničnog oboljenja, nalazi logopeda i/ili psihologa, Rješenje o tjelesnom oštećenju mišljenje predškolske ustanove o vrtića razvojnim aspektima djeteta ovisno o kronološkoj dobi)
    - Upute o potrebi pridržavanja mjera zaštite (da febrilni i s respiratornim tegobama neće biti primljeni, da će ispunit izjavu da nisu prema svom saznanju bili u riziku, da smije samo jedan roditelj u pratnji, da moraju doći točno u termin i ne zadržavati se, koliko traje pregled i slično)
    - Dostavljenu dokumentaciju je potrebno pregledati prije dolaska djeteta u termin pregleda i utvrditi da li se potencijalno radi o potrebi opsežnijeg pregleda pa u skladu s tim redefinirati termin narudžbe s roditeljima
  - c) **pregled**
-

- U čekaonici se provodi test crteža čovjeka i precrtavanje likova (uz obavezno prethodno dezinfekciju stola i olovke), a radi postepenog uvođenja djeteta u pregled i manjeg zadržavanja u ambulanti
- dijete ulazi samo, iznimno s roditeljem koji se u tom slučaju smješta na udaljenost od zdravstvenog osoblja
- sestrinski dio pregleda- sestra obvezno mjeri tjelesnu masu i tjelesnu visinu, opseg struka, arterijski tlak, puls, te ispituje vid na daljinu. (ukupno trajanje max 10 min)
- liječnički dio pregleda
  - o napraviti potpuni fizikalni pregled
  - o procijeniti zrelost u skladu s obrascem koji imamo za pregled za upis u školu
  - o u slučaju potrebe izdati e- uputnicu
  - o **Cijepiti protiv ospica, zaušnjaka, rubeole i poliomijelitisa (MPR+IPV)**
 (ukupno trajanje max 15 min)
- U papirnatu formu zdravstvenog kartona djeteta pisati tijekom pregleda. U Complete Prevention aplikaciju naknadno (dio je moguće i prethodno).
- Nakon svakog pregleda provjetriti prostor, dezinficirati radne površine.

Zubna putovnica, te probiri na sideropeniju i proteinuriju provesti će se na jesen ukoliko epidemiološka situaciju bude dozvoljavala.

Pedijatrijski karton na uvid uputno je tražiti samo ukoliko je to nužno za procjenu uz poštivanje načina rada pedijatrijskih ambulanti.

(Ukupno trajanje pregleda max 25 min, Preporučeno naručivanje pacijenata na 40 min radi dezinfekcije i prozračivanja)

Pregled je moguće i poželjno ponoviti po početku nastave ukoliko, u pojedinog djeteta, nismo imali dovoljno elemenata za procjenu djetetovih stvarnih potreba, a polaskom u školu su primijećeni neki deficiti u funkcioniranju.

Tijekom prvog polugodišta, uputno je napraviti dodatnu timsku sintezu (osim one u drugom polugodištu) kako bi se stekao uvid u funkcioniranje djece.

Ne zaboravimo da su djeca s većim i udruženim teškoćama nebrojeno puta pregledavana, vještačena i rehabilitirana. Budimo stručni i pregled za djecu s teškoćama vremenski i sadržajno prilagodimo potrebama procjene njihova zdravstvenog statusa, ali pritom ne ugrožavajući dobrobit djeteta.

HDŠSM nudi stručni okvir za provedbu pojedinih aktivnosti, dakle minimum obima i sadržaja pregleda koji je potrebno provesti u svrhu očuvanja i unapređenja zdravlja djece i mladih. Postupci opisani u ovom dokumentu HDŠSM smatra neodgodivim i nužnim za provedbu. Ostale aktivnosti i postupci mogu se i trebaju provoditi prema indikaciji koju postavlja liječnik vodeći računa o omjeru koristi intervencije i rizika koju nosi, a sukladno preporukama HZJZ-a.

Ukoliko neće biti moguće izvršiti navede aktivnosti do kraja kolovoza, zavodi su dužni o tome obavijestiti nadležna tijela.

Preporuke izradili članovi Upravnog odbora Hrvatskog društva za školsku i sveučilišnu medicinu HLZ.

Zagreb, 4.5.2020.